Päiväys Dnro
12.6.2020 ÅLR 2020/4128

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle
Sara Kuitunen
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite
Lausunto asiasta HE 54/2020 vp

Yhteyshenkilö
Osastolakimies Ida Hellgren

Asia
Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyyntö

Verojaosto on antanut maakunnan hallitukselle mahdollisuuden lausunnon antamiseen hallituksen esityksestä valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Maakunnan toimivalta

Verotuksen osalta lainsäädäntövalta on jaettu maakunnan ja valtakunnan kesken. Valmistevero ja autovero ovat välillisiä veroja, ja välillisten verojen käyttöönotto kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 36 kohdan mukaan valtakunnan toimivaltaan. Ehdotetut muutokset ovat siis suoraan sovellettavissa maakuntaan.

Maakunnan toimivaltaan kuitenkin kuuluu lakien säätäminen ympäristönsuojelusta, opetuksesta (johon koulukuljetukset kuuluvat), tieliikenteestä, veneliikenteestä ja elinkeinotoiminnasta Ahvenanmaan itsehallintolain 18 § 10, 14, 21 ja 22 kohtien nojalla. Sen takia maakunnalla on oma lainsäädäntönsä vesiliikenteestä, ajonevoista, veneliikenteestä ja ajoneuvorekisteristä. Ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä annetun maakuntalain (1993:19) mukaan maakunnassa rekisteröitäviä ajoneuvoja varten on olemassa oma ajoneuvorekisterinsä.

Esityksen sisältö ja maakunnan hallituksen lausunto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia, verolajikohtaisia valmisteverolakeja ja eräitä sellaisia maksuja koskevia lakeja, joihin sovelletaan valmisteverotuksen menettelysäännöksiä. Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi uusi autoverolaki.

Lisäksi muutettaisiin muun muassa oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, arvonlisäverolakia, veronkantolakia sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa valmiste- ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä muita Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa, mikä mahdollistaisi Verohallinnon uuden tietojärjestelmän käyttöönoton myös valmiste- ja autoverotuksessa. Valmisteverojen ja autoveron määrään tai veron muihin perusteisiin ei ehdoteta muutoksia. Ehdotuksen seurauksena verokertymä pienenee kerralla 600 miljoonalla eurolla.

Autoverolakiehdotuksen 2 §:ssä määritellään, että ajoneuvon rekisteröinnillä tarkoitetaan ajoneuvolain mukaista ensirekisteröintiä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai vastaavaan Ahvenanmaan maakuntalain mukaiseen rekisteriin (liikennerekisteri). Lainkohta tarkoittaa sitä, että ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä annetun maakuntalain (1993:19) mukainen maakunnan ajoneuvorekisteri sisältyy edelleen laissa käytettävään liikennerekisterin käsitteeseen.

Ahvenanmaan itsehallintolain 28 §:n 2 momentin mukaan maakunnalle erityisen tärkeästä valtakunnan laista on hankittava maakunnan lausunto. Maakunnalle erityisen tärkeää valtakunnan lainsäädäntöä on esimerkiksi sellainen lainsäädäntö, jolla voi olla vaikutusta sellaisiin politiikkalohkoihin, joilla maakunnalla on omaa lainsäädäntövaltaa. Sellaisten lainmuutosten yhteydessä maakunnan hallituksen mielestä maakuntaan tulisi ottaa yhteyttä jo lain valmisteluvaiheessa. Näissä tapauksissa valtiovarainministeriön tulee varmistaa, että lausunnon koko taustamateriaali lähetetään maakunnan hallitukselle ruotsin kielellä. Tässä tapauksessa maakunnan hallitus on saanut tutustua esitykseen ruotsiksi vasta eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston lausuntopyynnön yhteydessä. Koska eduskunnan valiokunnilla on tavallisesti hyvin tiukat kuulemisaikataulut, maakunnan hallituksella ei ole mahdollisuutta tyydyttävällä tavalla valmistella lausuntoa näin laajasta asiasta kuin HE 54/2020 vp vasta käsittelyn tässä vaiheessa. Maakunnan hallitus ei esimerkiksi voi näin lyhyellä varoitusajalla pyytää kannanottoja sellaisilta ahvenanmaalaisilta toimijoilta, joita muutokset koskevat.

Ministeri	Torbjörn Eliasson
Osastolakimies	Ida Hellgren